

TÜRKONFED YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ORHAN TURAN
14. OLAGAN GENEL KURUL
KONUŞMA METNİ

25 HAZİRAN 2021

TÜRKONFED Ailesi'nin değerli üyeleri, değerli dostlarımız;

Şahsım ve TÜRKONFED Yönetim Kurulu adına hepimizi sağlık ve sevgiyle selamlıyorum. Ülkesinin sorunlarını dert edinen ve çözüm üretmek isteyen idealist iş insanlarının, bağımsızlık ve gönüllülük temelli bir araya geldiği TÜRKONFED'in 14. Olağan Genel Kurulu'na hepimiz hoş geldiniz.

Krizler, afetler ve pandemi gibi zorluklarla test ediliğimiz 3 yılı tamamladık. Bu süreçte siz değerli üyelerimizden aldığımız destek ile “sorunlara değil çözüme” odaklandık ve sorunun değil çözümün bir parçası olmak için çalıştık.

30 federasyon, 275 dernek üzerinden ülkemizin en kapsayıcı sivil toplum, ve iş dünyası kuruluşu olan TÜRKONFED, bünyesindeki 44 kadın derneği ile en kapsayıcı kadın gücünü de oluşturmaktadır.

3 yıllık faaliyetlerimizi Genel Sekreterimiz Arda Batu detayları ile sizlere aktarıırken, şimdi “2 Dakikada, 2 yıl” filmimiz ile kısa ve eğlenceli bir özet geçelim istiyorum.

Evet değerli üyeler; 3 yılda TÜRKONFED'in insan kaynağı kapasitesini yüzde 90 artırıp, projelerimizi yüzde 182, bütçemizi de yüzde 256'ya çıkartma başarısı gösterdik. 5 K Vizyonumuzu bugün, 2030'a Doğru “Yeni Dönem-Yeni Ufuklar” Vizyon Belgemiz ile bütünleştiriyoruz. Yeni yönetime de rehberlik edecek “Hayalimizdeki Türkiye”ye dair görüşlerimizi paylaşmak istiyorum.

TÜRKONFED Ailesi'nin değerli üyeleri;

Bu virüsün büyük bir felaket olduğu ortada... Yine de bundan sonra yaşayacaklarımızı yalnızca salgına bağlamak hatalı olur. Uzun zamandan beri insanlığın önünde çok köklü bir değişimi zorunlu kılan o kadar çok gösterge var ki...

Üretim, tüketim, yaşama ve örgütlenme biçimlerimiz, havadaki-sudaki-topraktaki değişimler, hayatı sürdürülmez kılmaya başlamıştı. Uzun zamandır hayatın ritmi değişiyor ve bu değişim bildiğimiz tüm zihin haritalarını, sistemleri, niyetleri, kurumları ve kuralları değişime zorluyordu.

Küresel ısınma, karbon salımı, kuraklık, yeraltı ve yer üstü kaynaklarımızdan doğa ve canlı türlerinin azalmasına uzun süredir yerkürenin ritmi de değişiyor. Teknolojik devrim ile hayatın ritmi hızlanırken; üretim, çalışma, örgütlenme ve tüketim alışkanlıklarımız da zamandan ve mekândan bağımsız bir hale geliyor.

Bu değişimler, insan hareketlerini de derinden etkilerken tüm yaşananlar aslında yeni bir çağın başlangıcını işaret ediyor. Uyum sağlayabilmenin yolu, bilgi toplumunun kurum ve kurallarının geliştirilmesinden geçerken; bunu başarmak için yeni bir zihinsel dönüşüm kaçınılmaz görünüyor.

Bu ihtiyaçların görmezden gelindiği bir süreçte Covid-19 salgını, tüm dünyada aynı zamanda çalan bir alarm etkisi yarattı. Teknolojik devrimin ve gündelik hayatın hızlanan ritminin zorunlu hale getirdiği, küreselleşmenin ortaya çıkardığı sorunlara uzun süredir sistemli cevaplar ve politikalar üretilmedi.

Salgın, sağlık hizmetleri ve aşıya ulaşımdan hanelerin geçim derdine kadar yoksulluk ve adaletsizliği derinleştirdi, yaygınlaştırdı ve kalıcı hale getirdi.

Bu karmaşık dip dalgaların yanı sıra hayatı etkileyen önemli bir dinamik de küresel bölüşüm kavgasının şiddetlenmesiydi. Rusya, Çin, Hindistan başta olmak üzere ABD ve AB arasında yeni bir siyasi ve ekonomik bölüşüm kavgasının yarattığı gerilim popülizmi, nefret söylemlerini, ötekileştirme ve kutuplaşmayı da besledi. Adına Dünya Savaşı demediğimiz ama neredeyse dünyanın yarısında bölgesel gerilimler ve iç çatışmalar yaşanmaya devam etti.

Pandemi geleceğın anahtarının bilimde olduğunu gösterirken, küresel işbirlikleri ve yerel dayanışma mekanizmalarının önemini de ortaya koydu. Aynı zamanda eğitim ve sağlık gibi yaşam hakkının vazgeçilmez unsurlarının, devletin sorumluluğında olması gerekliliği ile sosyal devlet tanımını yeniden yapmanın kaçınılmazlığı da görünür oldu.

Elbette insanlık pes etmedi. Bazı ülkeler yeni çağa ayak uydurmak için stratejiler ve politikalar geliştirirken, bazı ülkeler de ise adaletsizlik ve yoksulluğa karşı sürdürülebilir yeni politika arayışları arttı. Sanayi 4.0, yeşil mutabakat, kuşak-yol projeleri bu arayışların sonucuydu.

Covid-19 salgını, küresel bir sorunla mücadele edebilecek küresel kurumların ve insanlığın ortak vicdanının eksikliğini de ortaya çıkardı. Bu nedenle, iklim değişikliğine dair Paris İklim Antlaşması'nın tekrar canlandırılması, kadın konusunda İstanbul Sözleşmesi gibi küresel mutabakatların yaygınlaştırılıp, etkin bir şekilde uygulanması ve nihayet Dünya Sağlık Örgütü gibi küresel kurumların, küresel sorunları çözme kapasitelerinin geliştirilmesi noktasında uluslararası mutabakatlar sağlandı.

Değerli dostlar, değerli üyeler;

Dünyayı ve Türkiye'yi hem kendimiz hem de insanlık için, daha iyi hale getirmek istiyoruz. Karmaşıklığın ve belirsizliğin esas olduğu yeni hayat ritmi, yeni bir yol ve zihin haritasını gerekli kılıyor. Kaygının, endişenin, gerilimlerin yaygınlaştığı bu zamanda; güvenli yollara, stratejilere, politikalara ve liderliklere ihtiyacımız var.

Yerkürenin ritmine, değerren hayatın rengine ve teknolojik gelişimine uygun esnek çözümlere ihtiyacımız var. Sorunlarımızın neler olduğunu, kırılmalıklarımızın nerede yattığını, ülkemizin önündeki bölgesel ve küresel riskler ile fırsatların, geleceğimiz için neler vaat ettiğini biliyoruz. Yeterince farklı yol denedik. Nelerin olabileceğini ama asıl önemlisi, nelerin olamayacağını da öğrendik.

Pandemi yılının özel şartları ile ilk çeyrekte yakalanan yüzde 7'lik büyümenin sürdürülebilir olması için yapılması gereken ev ödevlerimiz hala duruyor. Çift hanelerde gezen enflasyon-faiz-kur sarmalı ile işsizlik ve özellikle genç işsizlik rakamları, yapısal sıkıntılarımızın devam ettiğini gösteriyor. Enflasyon pahasına gelen, tüketim odaklı büyüme istihdam yaratmadığı ve refah getirmediği gibi yüksek faiz ortamı ile birlikte üretim ve yatırım ortamında belirsizlikler de yaratıyor.

Ülkemiz, "Orta Gelir Tuzağı"na takılmanın kronikleşen sorunlarını yaşıyor. Bugün daha da gerileyen ve pandemi ile sorunları daha da ağırlaşan bir ekonomik yapıyla karşı karşıyayız.

Bölgesel farklılıkların ayrılmaz bir bütün oluşturduğu ülkemiz için; “bütünleşik, bölgesel ve yerel kalkınma stratejileri düşünülmüş, küresel ekonomiye daha güçlü ve etkin bir biçimde entegre olmayı hedefleyen, kurumları - kuralları ve hukukunu”da kapsayan yeni bir ekonomik programın acil bir ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz.

2 yılda 4 Merkez Bankası Başkanı ve 3 TÜİK Başkanı değişikliği, ekonomik kurumlarımızın şeffaflık, liyakat ve bağımsızlık noktasında sorgulanmasını artırırken, oluşan güvensizlik ülke risk primimizi de yükseltiyor. Ekonomiler güven ve istikrar üstüne inşa edilirken, kalkınma için tek başına ekonomik faaliyetler yeterli görünmüyor. Yatırımcılar güven duydukları ülkelere doğru sermaye akışını sağlıyor. Güven duygusunun temel harcını ise demokrasi standartları belirliyor.

Riskleri düşürmek istiyorsak, hatalardan önemli dersler çıkartmakla işe başlamakta fayda görünüyor. Ülkemiz son 40 yılda risklerini düşürmeye değil faizi düşürmeye odaklandığı için enflasyon dahil pek çok kronik sorununu çözemedi. Geçici çözümler değil kalıcı reformlara ihtiyacımız olduğu açık. Bunun için ülkemizin Orta Demokrasi Tuzağı'ndan kurtulması gerekiyor.

Güçler ayrılığının kalmadığı, bürokratik mekanizmaların tümüyle merkezileştiği yeni yönetim sistemiyle bir yandan sorunlarımıza, pandemi ve Marmara Denizi'ndeki büyük çevre felaketine de gereken hızda ve etkin müdahale edemediğimizi diğer yandan da şeffaflığın, liyakatin, hukukun giderek eksildiğini gözlemliyoruz.

Hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığının işletilemediği ülkelerde hukuk dışı yapılar büyür, çoğalır ve bir virüs gibi sağlıklı bünyeyi işgal eder. İşte bu hukuk dışı yapıların ekosistemimize saldırdığı zehrin, panzehiri de hukukun kendisidir.

Yaygınlaşan ve derinleşen yoksulluğun yanı sıra toplumda da kimliklere sıkışmışlıklar, siyasi ve kültürel kutuplaşmalar yaşandığını, hukukun üstünlüğüne inancın daha da gerilediğini, ayrımcılığın ve nefret söyleminin yaygınlaştığını, gerçeklik ile ilişkimizin bozulduğunu gözlemliyoruz.

Tüm bu engeller ortak yaşama irademizi zayıflatıyor. Küresel ve bölgesel risklere karşı toplumsal direncimizi son derece kırılğan hale getiriyor. Siyasi parti liderlerine linç girişimlerinin, siyasi partilerin il ve ilçe binalarına saldırıların, etkili ve kesin bir şekilde önlenmesinin yolu da hukukun üstünlüğünden geçiyor.

Değerli üyelerimiz;

Türkiye'nin yeni yönetim sistemi, yeni kurumsal yapılanmayı gerçekleştirmedi. Yönetim merkezileşirken, belirsizliği gideren denge ve denetim mekanizmaları ile güçler ayrılığı da zayıfladı. Meselemiz “Başkanlık” ya da “Parlamentar” sistem meselesi değil. Daha sürdürülebilir kurumsal kodları esas alıyor.

Denge ve denetleme mekanizmaları kurulmamış, güçler ayrılığı tesis edilmemiş, yasama, yargı ve yürütmenin rol tanımlarının net ve demokratik olmadığı bir sistemde sorunlarımızın çözülmemeyeceğini görüyoruz.

Başkan'ın veya Başbakan'ın, kim ve hangi partiden olduğundan bağımsız, “şeffaflık ve hesap verebilirlik” ile kuvvetler ayrılığının tesis edildiği bir sistemin toplumsal refah üreteceğine, sürdürülebilir olacağına, toplumda hukukun üstünlüğüne inancı yükselteceğine ve nihayetinde ortak ufka bakmamızı sağlayacağına inanıyoruz. Türkiye'nin küresel aktör olmak ve AB'ye tam üyelik hedeflerinin başarısı, toplumun demokratikleşmesi yani içerdiği çoğulculukla barışmasından geçiyor.

Yeniden “biz olmak” ve “ortak bir ufka bakma” hayalini canlandırmak için bireylerin niyetleri ve siyasi aktörlerin olumlu katkıları ile yeni bir hukuki çerçeveye ihtiyacımız var. Devrim niteliği taşıyan toplumsal ve siyasal değişimlerin hukuk ile desteklenmesi, yaşanacak sorunların da önüne geçecektir.

Bu nedenle yeni bir “biz” olma hayalini canlandırmanın ve geliştirmenin yolu, yeni ve sivil bir anayasa dâhil olmak üzere hukuku baştan aşağıya yenilemekten geçiyor. Anayasa, siyasiler arasında bir mutabakat metni değil bir toplum sözleşmesidir. Katılımcı ve kapsayıcı, şeffaf bir sürecin yönetilmesine ihtiyacımız var.

Yargı üst yapılanmasının siyasilerin kontrolünden çıkarılması, hiçbir kişi, grup veya koalisyonun kontrol edemeyeceği, nüfuz kuramayacağı şekilde, tam bağımsız yapıya kavuşturulması ve yasal denetime açılmasına ihtiyacımız var.

Seçim barajını bir an önce kaldırmak, siyasi partiler yasasını, kısıtlayıcı ve yasaklayıcı her ayrıntıdan kurtarmak, herkesin kendi ihtiyaç ve talepleri için örgütlenmesinin yolunu açmaya ihtiyacımız var.

Değerli dostlar;

İçinden geçtiğimiz zor dönemde, ekonomik olarak kalkınmada yeni bir kaldıraç arayışı yaşanıyor. Bu arayışların merkezinde, bugünkü ekonomik yaşamı, modellerini ve zihniyetini sürdürülebilir bir gelecek için dönüştürme amacı yatıyor.

Ham maddeden iş süreçlerine, üretimden nihai tüketiciye uzanan “insan-çevre” odaklı, “yeşil ve dijital” bir eko-sistemin kuralları yazılıyor. Teknolojinin daha insan odaklı, daha çevre odaklı, daha sürdürülebilir ve verimlilik artışı yarattığı, yeni bir refah toplumu yolculuğu planlanıyor. Yeni ekonomik dönüşüm içi, yerküreyle, havayla, suyla ve toprakla ilişkimizi yeniden düzenlemek zorundayız.

İklim değişikliğinin yarattığı sorunlar, ülkemiz için esas beka meselesidir. İklim değişikliği odaklı yeşil ekonomiye geçişi esas alan, dijitalleşmeyi bir kaldıraç olarak kullanan, yeni girişimleri destekleyen, araştırma-geliştirme çalışmalarının önünü açan, KOBİ'lerin direncini artıran ve kapasitelerini geliştiren, küresel ekonomide etkin bir aktör olmayı hedefleyen “yeni bir ufka ve yeni bir stratejiye” ihtiyacımız var.

Bu stratejinin, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve Yeşil Mutabakat ile uyumlu olması bir zorunluluk. Gerekli mevzuatların tamamlanması ve dönüşüm sürecini fırsata çevirecek stratejilerin bir an önce hayata geçirilmesi gerekiyor. Ülkemizin Paris İklim Anlaşması'nı onaylayarak- uygulaması, yeşil dönüşümün yaratacağı verimlilik artışı ile rekabetçilikte oyunun içinde kalmamızı sağlayacaktır.

Değerli dostlar;

Son 40 yıldır kalkınmanın lokomotifliği için özel sektöre güvendik. Gördük ki, eğitimden sağlığa, altyapıdan sektörel ve bölgesel yatırımlara, tek başına özel sektörün katkısı yetmiyor. Yeni bir kalkınma modeline ve temel stratejiye ihtiyacımız var. Sektöre ve bölgelere özel, yeni bir girişim ile, yatırım modelini kurgulamalıyız. Bölgeler arası eşitsizliği gidermek, yerel kalkınmayı hızlandırmak için yerel yönetimler ve yerel aktörlerin daha fazla sorumluluk alacağı düzenlemelere ihtiyacımız var.

Merkezi hükümetin ve yerel yönetimlerin, gündelik ihtiyaçları karşılamayı esas alan yardım politikaları sorunları çözmeye yetmiyor. Yeniden dayanışmayı örgütlemek, onurlu yaşam hakkını esas alan, yeni bir strateji geliştirmek için merkezi hükümet, yerel yönetimler ile STK'ların iş birliğinde, geniş katılımlı konseylere - kooperatif çalışma modellerine ihtiyacımız var.

Sosyal devleti yeniden düşünmek zorunda olduğumuz döneme girdik. Pandemi ile yoksulluk ve yoksunluğun derinleştiği bir dönemde, sosyal devletin rolü ile sosyal politikaları yeniden tartışmaya, yeni bir sosyal devlet tanımı ve politikalarında, toplumsal - siyasal uzlaşmalar üretmeye ihtiyacımız var.

Değerli üyeler;

Dünya, güvenlik ile özgürlük, refah ile demokrasi ikilemleri arasında zihni bir sıkışma içinde. Yalnızca çoğunluğun tercihlerine göre şekillenen yönetimler ve politikalar da bugünün sorunlarını çözmeye yetmiyor.

Siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik taleplerin bu kadar çeşitlendiği ve farklılaştığı bir dünyada, ortak yaşam, yalnızca tüm bu farklı taleplerin bir arada olmalarından beslenen, hatta bunu teşvik eden bir demokrasi ile olanaklı görünüyor. Ortak yaşama iradesini güçlendiren demokrasi bir tercih değil artık sürdürülebilir hayatın temel koşulu oldu.

Parti kapatmalar ve siyasi yasaklar ile bir yere varılamadığını gördük. Her ses, her renk ve her düşüncenin en büyük zenginliğimiz olduğunu unutmamalıyız. Yerel kalkınma için yerel yönetimleri yeniden tanımlamaya ve yerel demokrasiyi inşa etmeye ihtiyacımız var.

Demokrasimizi demokratikleştirmek yani yaşam tarzı haline getirmek ana hedefimiz olmalıdır. Tek fikir, tek model ve tek yönleme dayalı bir hayat üzerinden, memleketimizin geleceğini inşa etmemiz zor görünüyor. Çeşitliliği, farklılığı ve çoğulculuğu korumaktan başka yolumuz yok.

Değerli dostlar, değerli üyeler;

Toplumsal dönüşümü hızlandıracak adımları kararlılıkla atmak gerekiyor. Yeni ve kapsamlı bir eğitim reformu, yeni ekonomik dönüşümün öncüsü ve kaldıracı olacaktır. Yani “Orta Gelir” ve “Orta Demokrasi” gibi Orta Eğitim Tuzağı’ndan da kurtulmaya ihtiyacımız var. Ekonomik dinamizmi teşvik etmek için çocuklara, gençlere, kadınlara yani en büyük zenginliğimiz olan insan kaynağımıza yatırım yapmalıyız.

Analitik düşünebilen, dünyaya-bilime ve bilgiye açık nesiller yetiştirmek; çocuklar ve gençlerin önüne yeni hedefler, yeni fırsatlar, yeni ufuklar ve yeni umutlar inşa etmek zorundayız. Kısacası çok daha radikal düşünmeye ve radikal hedefler koymaya ihtiyacımız var.

En önemli sermayemiz olan gençlerimizi tersine beyin göçüne ikna edeceğimiz bir ortamı sadece ekonomik değil aynı zamanda demokratik standartlar ile kurabiliriz. Yaratıcı fikirler, girişimci ruh ve yenilikçilik ancak eleştirel düşüncenin hayata geçtiği toplumlarda ortaya çıkıyor.

Toplumsal cinsiyet eşitliğini hayatın her alanında sağlamak, ülkemizin sosyo-ekonomik kalkınması açısından vazgeçilmez bir öneme sahip. Bu doğrultuda şiddeti en temel insan hakkı ihlali olarak kabul ediyor ve ülkemizin öncüsü olduğu İstanbul Sözleşmesi'nin önemli bir çıpa olduğunu düşünüyor; etkin uygulanmasının birlikte yaşam kültürümüzü de geliştireceğine inanıyoruz.

Değerli üyeler;

Şirketlerin ve devletlerin, toplum ve bireyler ile ilişkilerini yeniden düzenleyeceği bir çağın içindeyiz. Artık şirketler, ülkelerini ve dünyayı daha yaşanabilir hale getirmenin yollarını aramak; ahlaklı ve onurlu yaşam hakkına saygılı olmayı öğrenmek; yeni bir üretim, mülkiyet ve bölüşüm modeli geliştirilmesine katkıda bulunmak zorunda... aksi halde toplumla sürdürülebilir ilişki kurmaları zor görünüyor.

Toplumun yeniden "biz" olmaya, ortak ufka ve hedeflere odaklanmaya, devletle de mutabakatını yeniden tesis etmeye ihtiyacı olduğu açık.

Ortak başarıya, ortak heyecana, ortak umuda ihtiyacımız var. Daha önce başardık, yeniden başarabiliriz. İş insanları olarak bu dönüşüm sürecinin risklerini ve zorluklarını göğüslemeye hazırız.

Bu dönemde TÜRKONFED olarak 5 temel değere sarılıyoruz:

- ✓ Geleceğe, memlekete, topluma, kendimize, işimize, şirketimize ve çalışanlarımıza güveniyoruz.
- ✓ Demokrasiden, temel hak ve özgürlüklerden asla vazgeçmiyoruz.
- ✓ Her türden iş birliklerine açığız. İşimizin özü, kapsayıcı ve katılımcı iş birliklerini esas almak olacaktır.
- ✓ Toplumun, ülkemizin, yerkünrenin ve insanlığın geleceği için fedakarlığa hazırız. Kar etmek ve bilançomuzu sağlamlaştırmak kadar temel ölçütümüz sosyal faydayı öne koymak olacaktır.
- ✓ Bilim ve bilgi odaklı çalışmalar ile toplumsal becamız ve yerkünrenin sürdürülebilirliği için öncü işler yapmayı hedefleyeceğiz.

Değerli dostlar, değerli üyeler;

Zamanın ve toplumun ruhundan bakarak hayatın değişen ritmi ve rengini dönüştürme gücümüz ile bu küresel karmaşadan ülkemizin başarıyla geçeceğine inanıyoruz.

TURKONFED olarak hayalimizdeki Türkiye vizyonu;

- ✓ Yerküreyle ve yeşil dönüşüm ile uyumlu bir ekonomik atılımı başlatmış;
- ✓ Sosyal, laik ve demokratik hukuk devletini yeniden inşa etmiş;
- ✓ Güçler ayrılığını, denge ve denetleme mekanizmalarını yerli yerine oturtmuş;
- ✓ Yargının tam bağımsızlığını tesis etmiş;
- ✓ Toplumsal ve siyasal uzlaşmalar ile, yeni dönemin, yeni ve sivil anayasasını yapmış;
- ✓ Avrupa Birliği'ne tam üye olmuş;
- ✓ Hukukun üstünlüğüne inancı artırmış ve güçlü bir toplumsal dönüşümü başarmış,
- ✓ Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı politikalar geliştirmiş, ayrımcılığın, ötekileştirmenin, kutuplaşmanın olmadığı, toplumun refah ve huzurunun esas olduğu, bir toplumsal mutabakatı ve toplum- devlet mutabakatını sağlamış;
- ✓ Onurlu yaşam hakkını kurumsallaştırmış ve garanti altına almış;
- ✓ Adaletsizlik ve yoksullukla mücadele politikalarının küresel öncülerinden olmuş bir Türkiye'dir.

Devlet kurumlarımızın kurumsallaşması ile iş dünyası için de hedefimiz; şirketler ve STK'ların, ülkemiz için iyi bir "kurumsal vatandaş" olmasıdır.

Memleket sevdasıyla çalışan ve bugünlere gelmemize emek veren önceki dönem başkanlarımıza ve yönetim kurullarına şükranlarımı sunuyorum.

Özverili bir çalışma dönemine imza atan Yönetim ve Yüksek Danışma kurulumuza, Federasyon başkanlarımız ile genel sekreterliğimize teşekkür ediyorum.

Sayın Divan başkanı ve Divan Üyeleri ile Genel Kurul delegelerimizi de sağlık ve sevgiyle selamlıyorum.